

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PACIENTŲ TEISIŲ IR ŽALOS SVEIKATAI
ATLYGINIMO ĮSTATYMO NR. I-1562 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Įvertinus dirbtinių abortų, savaiminių persileidimų, negimdinių nėštumų, negyvagymių, įgimtų formavimosi ydų bei socialinių problemų statistikos duomenis Lietuvoje, tikėtina, kad ne mažiau nei 30 proc. moterų gali išgyventi įvairialypius reikšmingus sunkumus, susijusius su nėštumu ar jo nutrūkimu. Deja, valstybiniu mastu nėra numatyta jokios pareigos pasiūlyti šioms moterims pagalbą, todėl Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 5 straipsnio papildymo 7 dalimi projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant užtikrinti informacijos prieinamumą dėl krizinio nėštumo teikiamos pagalbos paslaugų ir konsultavimo galimybių su tuo susiduriantiems asmenims, nepatiriant papildomo streso, nepagilinant jų asmeninės krizės bei kitų nemalonių pojūčių nėštumo laikotarpiu ir po jo.

Įstatymo projekto tikslas – tobulinti esamą teisinį reguliavimą, apimančią krizinį nėštumą, įtvirtinant nuostatą, jog pacientas, svarstantis nėštumo nutraukimą, patyręs persileidimą ar nėštumo nutraukimą, turi iš sveikatos priežiūros specialisto gauti informaciją apie krizinio nėštumo pagalbos paslaugas ir konsultavimo galimybes.

Svarbiausi Įstatymo projekto uždaviniai:

- 1) įtvirtinti kompleksinės pagalbos sistemą su kriziniu nėštumu susiduriantiems asmenims;
- 2) užtikrinti laiku prieinamą, kvalifikuotą ir individualizuotą pagalbą kiekvieno krizinio nėštumo atveju;
- 3) sumažinti krizinio nėštumo atvejų skaičių;
- 4) kurti palankias sąlygas nėštumui, atsakingai tėvystei ir vaisingumui Lietuvoje.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Linas Kukuraitis.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu galiojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai Įstatymo projekte aptartų teisinių santykių nereguliuoja ir nėra įtvirtinta jokia specifinės prevencijos ir kompleksinės pagalbos krizinio nėštumo metu sistema.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Dabartinėje nėščiųjų sveikatos priežiūros sistemoje nėra jokių rekomendacijų gydytojams, koku būdu informuoti besilaukiančią moterį dėl galimos pagalbos esant kriziniam nėštumui ir kaip su ja komunikuoti, kad besilaukianti moteris nepatirtų papildomo streso ir nepagilėtų jos asmeninę krizę. Dėl to, Įstatymo projektu siūloma papildyti Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 5 straipsnį 7 dalimi, įtvirtinant nuostatą, kad pacientas, svarstantis nėštumo nutraukimą, patyręs persileidimą ar nėštumo nutraukimą, turi iš sveikatos priežiūros specialisto gauti informaciją dėl krizinio nėštumo pagalbos paslaugų teikimo ir konsultavimo galimybių, o šios informacijos teikimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.

Ši nauja nuostata padės užtikrinti, kad moterys nėštumo metu galėtų gauti informaciją nepatirdamos papildomo streso ir kitų nemalonių pojūčių. Siūloma nuostata taip pat padės gydytojams lengviau suteikti reikiamą pagalbą ir užtikrinti informacijos tikslumą. Padedant krizinio nėštumo pasekmes išgyvenantiems asmenims, tikimasi prisidėti prie krizinio nėštumo prevencijos

Lietuvoje, sumažinti krizinio neštumo rizikos veiksnius ir padarinius, užtikrinti vaisingumui, sklandžiam neštumui bei gimdymui palankias sąlygas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymo priėmimas įtakos kriminogeninei situacijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilies verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“ patvirtinto 2021–2030 m. nacionalinio pažangos plano 2 strateginį tikslą „Didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtraukti, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį“.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Priėmus Įstatymo projektą, kitų įstatymų keisti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte naujų sąvokų ir terminų nepateikiama.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Informacijos dėl krizinio neštumo pagalbos paslaugų teikimo ir konsultavimo galimybių tvarką turės paruošti sveikatos apsaugos ministras.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetinais metais):

Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti papildomų lėšų poreikis nenumatomas.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Rengiant Įstatymo projektą, specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia jam įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant reikšminius žodžius pagal Europos žodyną *Eurovoc*, yra „nėštumo nutraukimas“, „persileidimas“, „krizinis nėštumas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia
Seimo nariai